

MAQUINARIA

Entre 'ls diferents sistemes d' aparatos que s' han ideat pera l' extracció d' aigua, y que utilisa l' agricultura, mereix consignarse en lloch preferent, los molins que, utilisant lo vent com forsa motriu tan s' han generalisat en nostre terra vallesana.

No com á novetat, sinó que mes bé que com á dato que 'ns demostra la manera mes general d' extreure aigua en nostre comarca, publiquem lo present grabat.

À UNA NINA

SONET

Sas trenas son tan fines y daurades
Com los raigs del boil sol que 'ls il·luminan,
Y 'ls seus ulls semblan fletxes que assessen
Al meu cor quan hi fesco las mirades.

Te las dents com á perlas treballa 'les
Que á dins de sa boqueta al mitg terminan,
Y 'ls seus peus tan blanquets, ay, quan caminau
Semblan bolas de neu a rossegades.

Y 'l seu cós, ay Deu meu, y qu' es ben fet.
Fa vergonya á la dona mes divina,
En fi sembla un' imatge peregrina;

¿Vols que 't digui 'l seu nom, lo meu secret?
No fatiguis lector, n' es una nina
Qu' está al aparador de ca'n Thonet.

JOSEPH CIURANA MAJÓ.

TIPOS DE LA PAYRÀL FAMILIA CATALANA

LA PADRINA

D' aays vella, de cor jove!...

La padrina després de l' avi, es la figura de més cap de brot de la casa payral catalana, tant per sa representació com per sons anys; essent la muller, com es, del cap de casa, la soca d' una generació y conti-

nuadora de las tradicions y costums trobadas de sons antepassats.

Generalment va sense res al cap, pentinada plana, ab son monyo d' ensiamada y travasser de vidre negre o de boix. Altras voltas porta mocador de pita al cap de color fosc, qu' es lo més escayent á certa edat. Penjan de sas aurellas senzillas arre-cadas, per tot dia. Son cos vesteix jipó de merino, y, per no semblar tan espadada, cobreix sas espatillas un mocador de mitja fulla.

La fandilla y devantal es també de merino negre. Sas mitjas d' están negre á l' hivern y de cotó blanch al istiu. Aixó per diari, calsan silencis de lona negre y sola d' espartenya.

A las festas, mantellina ab grans arre-cadas, agulla de pit y anells d' esmeraldas; jipó de vellut de seda, fandilla del mateix tros, sabatas de pell de badellet o castor y á las mans mitenas de puut de seda o llana tot negre. En sa juventut havia portat ret, mangots, jipó cossat de tissú d' or o llama de plata, mocador d' anticuelas y las corresponents mitjas de seda y xinel·las de satí blanch brodadas. Prou qu' ho compta ella quan gasta bon humor.

Ella ab tot hi vol la seva, vellugosa, de temperament nerviós, trevalla encara pel gust de trevallar, mana feynas y las fa per que sab manarlas y ferlas y tot lo seu l' hi sembla qu' es lo que va millor. Se coneix que quan tenia vint anys, era lo qu' es diu una reyal moessa, puix avuy apesar dels que porta á sobre y de las trifulcas y penas pas-sadas en l' espinós camí de la vida, conserva encara perfils y petxadas d' un bon pamet de cara, d' elegancia y dignitat. Si l' hi preguntéu... ¿Qu' en deviheu haber fet patir d' hereus?... Encara l' hi faréu fer alguna rialla, recordanvos las garlandas y rams que l' hi havian fet ballar los del seu temps.

Es remeyera; per tot corra ab las herbas. La cargola, per las sanchs, las arreils d' crinxol, pels brians, l' escosiarda, pels cuchs... Eu volguesseu sentir més d' herbas y propietats. Per ella los metjes son no